

Ministeriet for
Sundhed og Forebyggelse
Sundhedsjura og Lægemiddelpolitik
Holbergsgade 6
1057 København K

21. august 2014

HØRINGSSVAR

Udkast til forslag til lov om ændring af apotekerloven (Modernisering af apotekersektoren)

Under henvisning til materiale modtaget af MEGROS fra Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, udsendt den 11. juli 2014 vedrørende høring over en række forslag til ændring af apotekerloven, har MEGROS' bestyrelse besluttet, at medlemsvirksomhederne fremsender høringssvar hver for sig. På denne baggrund følger hermed høringssvar fra Nomeco A/S (herefter kaldet Nomeco).

Generelt har Nomeco med stor glæde noteret sig, at Regeringen fortsat ønsker at fastholde apotekerne som en integreret del af sundhedssektoren. Set i såvel en dansk som international kontekst har vi i dag en uhyre effektiv og velfungerende lægemiddeldistribution, kendetegnet ved høj patientsikkerhed, uvildig rådgivning, høj tilgængelighed, lave forbrugerpriser og minimale ventetider. I denne sammenhæng finder vi det positivt, at farmaceutejerskabet og det nuværende bevillingssystem fastholdes i regi af Sundhedsstyrelsen, samt at det økonomiske rammesystem bevares.

Lovforslaget indeholder endvidere en række forslag til ændringer af de økonomiske rammevilkår for apotekerne samt visse nyskabelser – f.eks. rene online-apoteker, offentliggørelse af forbrugeroplysninger på apoteksniveau etc. Disse dele af lovforslaget har Nomeco ingen særskilte bemærkninger til.

Specifikke bemærkninger

Lovforslaget indeholder imidlertid også en række elementer, som mere eller mindre direkte giver anledning til bekymring hos Nomeco. Nomecos specifikke bekymringer samler sig primært om følgende forhold:

1. Generelt øget økonomisk risiko ved oprettelse og drift af apoteksenheder
2. Forsyningsikkerhed i forbindelse med et øget antal receptekspederende enheder
3. Uklare perspektiver omkring detailhandelens involvering i apotekerne

Ad 1.

Samlet set er det Nomecos vurdering, at flere dele af lovforslaget har som konsekvens, at den økonomiske risiko ved at drive apotek øges betragteligt. Dette nævnes da også specifikt i Regeringens moderniseringsrapport, der er udarbejdet af den tværministerielle arbejdsgruppe. Hos Nomeco ser vi med stor bekymring på denne øgede økonomiske risiko. Dette fordi en væsentlig øget risikoprofil hos apotekerne naturligt vil afføde et tilsvarende forsøg på inddæmning af risikoen hos de parter, som i dag bærer en begrænset kreditorrisiko - primært banker og grossister. Til eksempel kan nævnes, at det i dag er normal kutyme, at apotekerne ydes 60 dages kredit på deres varekøb hos grossisterne. Samtidig er det ligeledes normalt, at apotekernes varelager benyttes som sikkerhed for lån i bankerne. Denne kutyme udgør i dag generelt set kun en begrænset risiko for grossisterne, hvilket afspejles i apotekernes fordelagtige handelsvilkår. Øges apotekernes risikoprofil markant, vil det imidlertid naturligt sætte de nuværende generelle handelsvilkår under pres. Dette pres vil givetvis afføde en nødvendig individuel tilpasning af handelsvilkår til den enkelte apotekers risikoprofil. Som konsekvens heraf er det Nomecos vurdering, at en sådan individuel tilpasning af handelsvilkår ikke vil være til gavn for de mindre og økonomisk mere sårbare apoteker. Alt i alt er det således Nomecos vurdering, at en øget risikoprofil for apotekerne kan vise sig at virke stik modsat Regeringens ønske om at øge antallet af receptekspederende enheder.

Ad 2.

Regeringen ønsker at øge tilgængeligheden til lægemidler gennem flere og friere adgang til oprettelse af supplerende apoteksenheder. Set fra en logistisk vinkel er det naturligvis ikke noget problem at forsyne et moderat antal nye apoteksenheder inden for rammerne af den nuværende lægemiddelforsyningskæde. Øges antallet af receptekspederende apoteksenheder imidlertid markant, forudser Nomeco en række afledte problemstillinger. For det første vil flere apoteksenheder betyde øgede omkostninger til distribution, som igen vil resultere i øgede omkostninger for producenter og importører. I yderste konsekvens vil øgede omkostninger til distribution kunne friste producenter og importører til at afsøge alternative distributionsformer, hvor såvel patientsikkerhed som apotekernes handelsvilkår kan komme under pres. For det andet er det Nomecos vurdering, at et markant antal nye apoteksenheder vil være en udfordring for apotekernes evne til altid at være lagerførende med de billigste (A pris) lægemidler grundet, at mange lægemidler er tilgængelige i begrænsede kvantiteter. Med det nuværende antal receptekspederende enheder oplever apotekerne allerede i dag problemer med mangel på visse lægemidler. Det er således No-

mecos vurdering, at med uændret lovgivning omkring 14-dages taksterne (herunder kravet om syv dages leveringsevne på substituerbare lægemidler) vil forbrugerne oftere opleve at gå forgæves efter det billigste lægemiddel.

Ad 3.

Nomeco anerkender Regeringens ønske om at øge tilgængeligheden til lægemidler ved at anspore til et øget antal receptekspederende enheder. Samtidig ønsker man at motivere til, at der i stigende grad oprettes nye enheder i det såkaldte shop-i-shop koncept. Lovforslaget lægger ikke op til, at det bliver muligt for hverken grossister eller lægemiddelvirksomheder at drive apoteker. Imidlertid giver ønsket om åbning af flere receptekspederende enheder med en shop-i-shop placering anledning til bekymring hos Nomeco af flere årsager: For det første savner vi en klar afgrænsning af, hvor tæt en detailhandelskæde må være integreret med et apotek – ikke mindst økonomisk og logistisk. For det andet er vi i Nomeco bekymrede over den potentielle forskelsbehandling mellem lægemiddelgrossister (§39-virksomheder) og detailkæderne (som ikke har en §39 tilladelse eller som vælger at opgive en sådan). Lægemiddelgrossister er f.eks. underlagt Reklamebekendtgørelsen (og dermed underlagt reglerne med forbud mod at yde økonomiske fordele, omkostningsbegrundede rabatter mv. til apoteker) og reglerne om tilknytning apotekere og lægemiddelvirksomheder imellem. I det helt brede perspektiv savner vi således en detaljeret stillingtagen til, hvor tæt et samarbejde, der kan etableres mellem apoteker og partnere uden for sektoren og en sikkerhed for, at der ikke sker en diskriminering mellem potentielle apotekssamarbejdspartnere.

Afsluttende bemærkninger

Det er Nomecos opfattelse, at de af Ministeriet foreslåede ændringer til Apotekerloven kan få ganske betydelige - og måske utilsigtede – konsekvenser for lægemiddeldistributionen i Danmark.

Mange af de foreslåede ændringer berører ikke lægemiddelgrossisterne direkte, men qua grossisternes tætte kobling til apotekerne såvel logistisk som økonomisk synes vi, at apotekerne med rette har grund til bekymring.

Eksempelvis i relation til bruttoavancesystemet kan dette, efter vores vurdering, blive udfordret. Det må formodes, at f.eks. shop-i-shop apoteker, placeret i eksempelvis dagligvarebutikker, vil blive etableret og drevet uden salg af mærkevarer, da størstedelen af disse allerede findes i værtsbutikkens sortiment. Tilsvarende kan det tænkes, at en række apotekere vil organisere deres forretning i en mærkevarebutik, ejet af f.eks. en ægtefælle med en tilhørende shop-i-shop, der sælger lægemidler. Teoretisk kan bruttoavancesystemet qua sådanne konstruktioner 'miste' mere end 600.000.000 kr. pr. år, svarende til bruttoavancen på apotekernes salg af mærkevarer.

I dag er bevillingssystemet meget overskueligt. Apotekernes 'økonomisystem' er komplekst, men alligevel logisk, og der er relativt klare regler for samhandel parterne imellem. Med den foreslåede lovgivning bliver disse forhold i fremtiden langt mere uigennemskuelige.

Vi opfordrer derfor Ministeriet til

- at genoverveje, hvorvidt det er økonomisk og fagligt realistisk at drive et markant større antal apoteksenheder inden for en betydelig mindre avance-ramme
- at analysere mulige konsekvenser ved shop-i-shop apoteker i detailforretninger, herunder betydningen for bruttoavancesystemet, uvildighed i rådgivning og udlevering af lægemidler, fokus på sundhedsydelser m.v.
- at analysere mulige konsekvenser, relateret til etablering af nye enheder og eventuel lukning/afhændelse af disse. Det er uklart, hvordan Ministeriet vil bevare værdien i og kontrollen over den enkelte apoteksbevilling
- at revurdere, hvorvidt ændringerne reelt medfører øget tilgængelighed til apotek. Umiddelbart er det vores vurdering, at der vil blive oprettet nye og flere enheder i tætbefolkede områder, som allerede er velforsynede med apoteksenheder, og at apoteker nedlægges i områder med et lille kundeunderlag
- at revurdere, hvorvidt det er ønskværdigt, at en bevilling giver mulighed for at etablere enheder inden for en diameter på 150 km fra et moderapotek. Det synes at være svært at argumentere for, at det er hensigtsmæssigt at drive et effektivt apotek inden for et så stort område.

Vi står naturligvis til rådighed, såfremt Ministeriet ønsker ovenstående uddybet.

Med venlig hilsen

Nomeco A/S

Henrik Kaastrup

Adm. direktør